

BEROEPSBELANGEN

DE TUCHTWET.

Aldus zal de naam zijn van de wet van 2 Juli 1928, Staatsblad no. 222, houdende nadere voorschriften ten aanzien van de uitoefening der geneeskunst.

Een, naar het ons voor komt, uitnemende toelichting aan de hand der schriftelijke gedachtenwisseling in de Staten-Generaal werd geschreven door Mr. B. de Gaay Fortman en verscheen in boekvorm.¹⁾ Wij bezigen deze om op enkele hoofdpunten de aandacht onzer lezers te vestigen. Voor grondiger kennisname zij naar dit boekje en naar de oorspronkelijke documenten verwezen.

In de memorie van toelichting op het wetsontwerp betoogt de regering, dat Nederland mag bogen op een over het geheel hoogstaanden geneeskundigen stand. Zij acht het echter niet ondenkbaar, dat in dien stand personen zouden komen, die door opvatting en practijk dien stand zouden ontsieren niet alleen, maar bovendien een maatschappelijk gevaar²⁾ zouden kunnen vormen.

Onze hoogeschoolen leveren reeds jaren lang een toenemend aantal geneeskundigen af, voor wie de strijd om het bestaan al zwaarder wordt. Het is de taak der overheid om in het algemeen belang te waken voor handhaving van het peil van den geneeskundigen stand.

De wet wil dit trachten te doen in nauwe aansluiting bij wat de bestaande collegiale rechtspraak in dezen reeds verrichtte. Waar deze echter slechts zeggingskracht had over degenen, die zich vrijwillig aan haar onderwierpen, vallen binnen de jurisdictie van op grond van deze wet te vormen Colleges uit den aard der zaak alle beoefenaren der geneeskunst. Al wat wet en toelichting zeggen omtrent de geneeskunst, geldt m.m. eveneens voor de tandheelkunst.

¹⁾ Uitg. W. ten Have, Rotterdam f 1.25.

Zoo luidt dan art. 2 der wet:

„Een tandarts, die zich schuldig maakt aan handelingen, die het vertrouwen in den stand der tandartsen ondermijnen, of aan nalatigheid, waardoor ernstige schade ontstond voor een persoon, te wiens behoeve hem tandheelkundige raad of bijstand gevraagd werd, of aan wien hij dien raad of bijstand verleende, of die in de uitoefening der tandheelkunst blijk gaf van grove onkunde, kan onverminderd zijn aansprakelijkheid ingevolge het Burgerlijk Wetboek of het Wetboek van Strafrecht, worden onderworpen aan een der maatregelen, vermeld in artikel 5.

En art. 5 luidt:

1. De maatregelen, bedoeld in de artikelen 1—4, zijn:
 - 1e. waarschuwing;
 - 2e. berisping;
 - 3e. oplegging van een geldboete van ten hoogste twee duizend gulden;
 - 4e. Schorsing in de uitoefening der geneeskunst voor ten hoogste één jaar.
 - 5e. ontzegging van de bevoegdheid, geneeskunst uit te oefenen.

Het 2e en 3de lid van dit artikel bepalen, dat de boete ten bate van den Staat komt, en de wijze waarop zij wordt voldaan.

Deze twee artikelen, zouden wij misschien, met al wat verder „drum und dran” hangt het strafrechterlijk deel der wet kunnen noemen. Als deze terminologie glad fout is verontschuldige onze juridische adviseur, dit in den leek.

Bovendien echter is te vinden in art. 4:

„Ten aanzien van een geneeskundige, een tandarts of een vroedvrouw ¹⁾, die door een ziels- of lichaamsziekte of door ouderdoms- of lichaamsgebreken ongeschikt moet worden geacht voor de uitoefening van de geneeskunst, kunnen de maatregelen, vermeld onder 4e en 5e van het eerste lid van artikel 5, worden toegepast.

Hierin staat dus het belang der patiënten als collectiviteit, (en natuurlijk voor ieder hunner afzonderlijk), het algemeen belang

¹⁾ Voor deze drie categorieën geldt de wet, en door een overgangsbepaling (art. 16) ook voor de tandheelkundigen.

dus op den voorgrond; er wordt een maatregel getroffen te hunner beveiliging tegen degenen, die tot het uitoefenen der geneeskunst enz. niet meer geschikt zijn. Van eenig begrip van straf e.d. is hier geen sprake.

Nadat in art. 7, is bepaald, dat de toepassing der in art. 1—4 genoemde maatregelen aan bijzondere colleges zijn opgedragen, van welke beslissingen beroep open staat op een Centraal College indien de geïncrimieerde slechts een waarschuwing of een berisping naar het oordeel van het college in eersten aanleg zoude toekomen, maar op het gerechtshof, binnen welks ressort het College dat de beslissing nam, is gevestigd, wanneer deze een geldboete, schorsing in de uitoefening der tandheelkunst of ontzegging van de bevoegdheid de tandheelkunst uit te oefenen inhoudt, — toont artikel 8 een geheel andere zijde van de wet.

Dit luidt: (in zijn voor ons belangrijk deel):

„Aan het oordeel van het College voor beslissing in eersten aanleg en van het Centraal College kunnen geschillen ter zake van de uitoefening van de praktijk door geneeskundigen, tandartsen of vroedvrouwen worden onderworpen, indien de partijen, hetzij in het algemeen, hetzij voor het bepaalde geval daartoe haar toestemming hebben gegeven. Worden die geschillen niet in der minne bijgelegd, dan beslist het college...

2. Bij de beslissing van de in dit artikel bedoelde geschillen kan een van de maatregelen, vermeld in artikel 5, 1e of 2e ambtshalve worden toegepast.”

De werkzaamheden der colleges op grond van dit artikel zijn wij geneigd, in overeenstemming met wat bij artikel 5, werd opgemerkt, voornamelijk civiel-rechtelijk te noemen.

De samenstelling dezer nieuwe rechtsprekende organen regelt art. 9:

1. Een College voor de beslissing in eersten aanleg en het Centraal College bestaan elk uit vier geneeskundigen en één rechtsgeleerde, welke laatste voorzitter is.

2. Indien een beslissing moet worden genomen ten aanzien van een tandarts of een vroedvrouw, worden in het College twee geneeskundigen, zoo mogelijk, vervangen door onderscheidenlijk twee tandartsen of twee vroedvrouwen.”

In art. 10 wordt aangegeven, wie klager kan zijn. Dit zijn in het algemeen de patiënt (of diens nabestaanden); een bestuur

van een fonds van een gemeente, of ook van een kliniek; de geneeskundige inspecteurs der volksgezondheid.

Zonder vooruit te loopen op wat de practijk der wet zal opleveren mogen een paar opmerkingen onzerzijds hier een plaats vinden.

Toen vele jaren geleden, collega Nord en ondergeteekende door den voorzitter van den Gezondheidsraad de vraag werd gesteld of in de tandheelkunst ook gevallen van minder correcte uitoefening voorkwamen, die door de vertegenwoordigers van het bestaande recht niet te achterhalen en nog minder te straffen waren, maar die niettemin uit professioneel en algemeen oogpunt sterk werden afgekeurd en op grond waarvan de actief betrokkenen eigenlijk gestraft moesten kunnen worden, kon deze vraag onzerzijds niet ontkennend worden beantwoord. Er is geen reden om aan te nemen, dat zulks thans wèl het geval zou zijn. De poging der regeering om door deze wet althans de toename van het aantal dezer gevallen tegen te gaan, valt van harte toe te juichen.

Wij verwachten inderdaad van deze wet een preventieve werking. Opgemerkt zij in dit verband, dat naar de meening van den minister, althans onder bepaalde omstandigheden, geneeskundigen, die van hun bevoegdheid gebruik maken om kwakzalvers te dekken, onder het bereik zullen vallen. Eveneens kan de wijze, waarop hiernaar wordt getracht, n.l. door een zeer sterken invloed toe te kennen aan de beoefenaren der genees- en der tandheelkunst in eigen zaak, niet anders dan onze instemming hebben. In het bijzonder geldt deze het overigens aan de bedoeling der wet ontleende verzoek van den minister, ook tot de drie tandheelkundige organisaties gericht om hem voor de te benoemen tandartsen eene aanbeveling te verstrekken. De besturen van Genootschap, Vereeniging en Maatschappij voldeden gaarne aan dit verzoek en stelden in onderling overleg één lijst op, die ieder hunner den minister deed toekomen.

Tegen de bepaling, dat de voorzitter der Colleges jurist moet zijn, bestaat bij ons ook niet het minste bezwaar. Wij achten dit eer een voordeel. Dit in tegenstelling met de M. t. B. der Geneeskunst, die toen tijdens behandeling van het ontwerp bij amendement de medicus-voorzitter door den jurist werd vervangen, hierin aanleiding vond de Tweede Kamer te verzoeken het ontwerp niet aan te nemen.

Eerder zou bij ons de regeling getroffen in art. 9, 2e lid, waardoor, wanneer een beslissing moet worden getroffen ten aanzien van een tandarts, slechts twee der medici door tandartsen kun-

nen worden vervangen, bedenkingen ontmoeten. Sterker zouden deze ongetwijfeld zijn indien bovendien de voorzitter een medicus gebleven was.

Intusschen twifelen wij niet of in de verschillende colleges zullen de daarin te benoemen collega's gelegenheid vinden voor hunne speciaal-tandheelkundige inzichten op te komen. Zoo zal, naar het ons voorkomt, een tandarts volkomen terecht van oordeel zijn, dat onder het begrip „kwakzalver” ook ieder valt, die zonder hiertoe in welken zin ook bevoegd te zijn de tandheelkunst uitoefent; gemeend zijn hier de iedere bevoegdheid missende technici. De tandarts of medicus, die een dergelijke overtreder tracht te dekken, zal naar zijn meening, eveneens in overtreding zijn.

Uit den aard der zaak zal verder een tandarts, onder de „ernstige schade” in artikel 2 bedoeld, iets anders verstaan dan wat de geneeskundige met dezelfde woorden in artikel 1 aanduidt.

„Ernstige schade” uit tandheelkundig oogpunt behoeft, meenen wij, nog geen „ernstige schade” te zijn uit algemeen geneeskundig oogpunt; zij kan daarvan zelfs ver verwijderd blijven. Maar op grond van artikel 2 is de tandheelkundige schade het object van beschouwing.

Een detail zij nog in de aandacht dergenen, die deze wet bestudeeren en de statuten der Mij. t. B. d. T. reeds kennen, aanbevelen. Is het niet rationeel de o.a. in art. 18 en in art. 26 dier statuten voorkomende hooge boete van 10.000 gulden thans eveneens tot 2000 te reduceeren? O.i. is dit niet meer dan een logisch gevolg dezer wet en bovendien in velerlei opzicht aan te bevelen.

Een andere vraag is of het, óók in verband met deze wet, èn gezien het zeer snel groeiend aantal tandartsen niet tijd wordt, dat het aantal der inspecteurs van de volksgezondheid met een tandheelkundig inspecteur wordt uitgebreid.

Ten slotte: wij meenen dat deze wet een zéér aanzienlijke versterking onzer eigen rechtspraak zal beteekenen, ook en in zoverre als wij deze in eigen handen houden.

Voor de opheffing van het thans geldend bindend besluit betreffende ziekenfondscontracten lijkt ons *thans* reeds uit dien hoofde het oogenblik minder gelukkig gekozen.

Eer lijkt het raadzaam de in onze kringen geldende opvattingen omtrent wat wel en wat niet toelaatbaar is, vast te leggen in zoo eenvoudige mogelijke formuleering, een denkbeeld reeds lang door Nord voorgestaan en thans door ons gedeeld, om van die opvaffingen ook de Colleges van tucht te doordringen.

B. R. BAKKER.